



# Głęboka Stymulacja Mózgu W Chorobie Parkinsona Podstawowe Informacje Dla Pacjenta

## JAKIE SĄ OBJAWY RUCHOWE W ZAAWANSOWANEJ POSTACI CHOROBY PARKINSONA?

Pacjenci cierpiący na chorobę Parkinsona, którzy stosują leki od krótkiego czasu, zazwyczaj obserwują korzystny efekt ich działania przez cały dzień. Jednak w zaawansowanej postaci choroby leki działają coraz krócej, a objawy choroby, takie jak drżenie, spowolnienie ruchów i trudności w chodzeniu pojawiają się, zanim pacjent zażyje kolejną dawkę leku. Taki okres nasilenia objawów określa się jako stan „wyłączenia” („OFF”), a zjawisko skrócenia czasu działania leku - „wearing off”. Po przyjęciu kolejnej dawki leku objawy ponownie ulegają poprawie, a okres dobrego samopoczucia nazywa się okresem „włączenia” („ON”). W zaawansowanej postaci choroby u pacjentów mogą pojawić się również ruchy mimowolne głowy, rąk i tułowia (takie jak wykręcanie i obracanie) zwane dyskinezami, które niejednokrotnie są bardzo uciążliwe.

## CO MOŻE POMÓC W ZAAWANSOWANEJ POSTACI CHOROBY PARKINSONA?

Aby skrócić czas trwania okresów „OFF” oraz zmniejszyć nasilenie dyskinez, lekarz prowadzący może zmodyfikować dawkę leków oraz zmienić godziny ich podawania. Jeżeli jednak te zabiegi nie przynoszą oczekiwanego efektu, wówczas jednym ze sposobów leczenia jest zastosowanie głębokiej stymulacji mózgu (ang. Deep Brain Stimulation, DBS). DBS to rodzaj operacji, podczas której neurochirurg umieszcza w mózgu cienką elektrodę podłączoną do urządzenia zwanego stymulatorem i umieszczonego pod skórą w obrębie klatki piersiowej. W ten sposób stymulator przesyła impulsy elektryczne do obszaru mózgu odpowiedzialnego za sprawność ruchową. Taka elektryczna stymulacja mózgu może prowadzić do skrócenia lub nawet usunięcia okresów „OFF” i dyskinez.

## KIEDY NALEŻY ROZWAŻYĆ LECZENIE METODĄ DBS?

Zabieg DBS rozważa się, gdy pacjent wciąż odczuwa poprawę podczas stosowania leczenia farmakologicznego, ale występują okresy „OFF” i/lub uciążliwe dyskinezy, których nie można zredukować pomimo modyfikacji leczenia. Istotne znaczenie ma też, czy pacjent posiada odpowiednie wsparcie ze strony osób bliskich i otoczenia. Do zabiegu nie kwalifikują się natomiast pacjenci, którzy mają poważne problemy z pamięcią,

halucynacje, ciężką depresję i nasilone zaburzenia równowagi (obserwowane również w stanie „ON”).

## JAKIE SĄ SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA KWALIFIKACJI DO DBS?

Jeżeli prowadzący Cię neurolog uzna, że możesz kwalifikować się do zabiegu DBS, wówczas skieruje Cię do specjalistycznego ośrodka neurochirurgicznego w celu konsultacji. Ocena będzie obejmować:

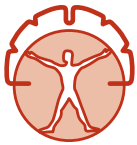
- badanie wykonane przez neurologa, który specjalizuje się w leczeniu choroby Parkinsona
- badanie neuroobrazowe mózgu (MR lub TK głowy), w celu wykluczenia zmian, które mogłyby Cię zdyskwalifikować z operacji
- konsultację neurochirurgiczną przeprowadzoną przez chirurga wykonującego operację
- dokładne badanie psychologiczne obejmujące ocenę funkcji poznawczych (pamięci, koncentracji, nastroju)

## CZY TO LECZENIE JEST BEZPIECZNE?

Statystycznie rzecz ujmując, DBS jest procedurą bezpieczną i obciążoną jedynie niewielkim ryzykiem powikłań. Jednak - podobnie jak podczas każdej operacji - istnieje ryzyko komplikacji w trakcie zabiegu, takich jak krwawienie do mózgu lub udar mózgu. Istnieje także ryzyko pojawienia się odległych skutków ubocznych, po pewnym czasie od zabiegu. Większość z nich jest jednak łagodna i przejściowa. Niekiedy wystarczająca jest zmiana ustawień stymulatora. Do odległych skutków ubocznych należą: przyrost masy ciała, trudności z doborem słów, trudności z wysławianiem się, zakażenie okolicy elektrod. Pojawiły się także doniesienia o zwiększonym ryzyku samobójstwa u pacjentów leczonych tą metodą.

## NA CZYM POLEGA PROCEDURA WSZCZEPIENIA STYMULATORA?

Zabieg DBS zwykle trwa kilka godzin. Przez większość czasu pacjent jest przytomny. Elektrodę umieszcza się zazwyczaj po obu stronach mózgu. Do stabilizacji i unieruchomienia głowy w trakcie zabiegu stosuje się specjalną ramę, co umożliwia precyzyjne umieszczenie elektrody. Po obu stronach czaszki wykonuje się mały otwór, przez który implantowane są 2 elektrody. Następnie oba przewody przeprowadza się pod skórą i łączy ze stymulatorem umieszczonym w obrębie klatki piersiowej.



# Głęboka Stymulacja Mózgu W Chorobie Parkinsona Podstawowe Informacje Dla Pacjenta

## JAKIE JEST DALSZE POSTĘPOWANIE PO ZABIEGU DBS?

Lekarz specjalizujący się w metodzie DBS będzie musiał wprowadzić nowe ustawienia stymulatora i odpowiednio dobrać leki. Zazwyczaj optymalne dopasowanie osiąga się w okresie od trzech do sześciu miesięcy po zabiegu.

## JAKIE SĄ EFEKTY LECZENIA METODĄ DBS?

Korzyści płynące z zabiegu DBS polegają na :

- krótszym czasie występowania stanów „OFF”
- krótszym czasie trwania dyskinez i zmniejszonym ich nasileniu
- możliwości obniżenia dawki leków
- zmniejszeniu objawów spowolnienia, bólu, obniżonego nastroju
- poprawie snu
- poprawie jakości życia

## JAKIE SĄ EFEKTY DŁUGOTERMINOWE?

Metoda DBS może poprawić sprawność fizyczną i stan psychiczny chorego. Należy jednak pamiętać, że metoda ta nie leczy choroby Parkinsona, ani nie zatrzymuje jej postępu.